

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2022 - 4712
Den 5. maj 2022

Miljøministerens og sundhedsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 865 (MOF alm. del) stillet 8. april 2022 efter ønske fra Rasmus Nordqvist (SF).

Spørgsmål nr. 865

”Vil ministrene oplyse, hvilke sundhedsmæssige og miljømæssige risici der er for mennesker og dyr ved fibrene af asbest fra deponierne med eternitplader ved Aalborg, herunder tidsperspektivet for hvornår asbest fibrene udgør en risiko, og hvordan risikoen udvikler sig, når asbest fibrene henholdsvis bliver våde og tørrer igen?”

Svar

Efter aftale med Sundhedsminister Magnus Heunicke besvarer jeg hermed spørgsmål 865 (MOF alm. del).

Spørgsmålet relaterer sig specifikt til risici ved fibrene af asbest fra deponierne med eternitplader ved Aalborg. Miljøstyrelsen har ikke foretaget en miljø- og sundhedsvurdering i den konkrete sag, og samtidig oplyser Sundhedsstyrelsen, at det ud fra beskrivelsen af den konkrete sag ikke er muligt for Sundhedsstyrelsen at vurdere, om der er en risiko for at indånde asbestfibre. Spørgsmålet besvares på den baggrund ud fra de generelle risici, der kan være ved at mennesker, dyr og miljøet udsættes for asbestfibre.

Generelt for deponering af eternitplader har vi i dag et regelsæt under deponeringsbekendtgørelsen, som skal sikre miljø- og sundhedsmæssigt forsvarlig håndtering af deponeringsegnet farligt affald, herunder eternitplader med asbest. Deponeringsbekendtgørelsen fastsætter en række krav til deponeringsanlæg, der håndterer asbest, blandt andet for at undgå spredning af asbestfibre.

Den del af spørgsmålet, der omhandler de sundhedsmæssige risici for mennesker ved udsættelse for asbestfibre, har været forelagt Sundhedsstyrelsen, som oplyser:

”Verdenssundhedsorganisationens (WHO's) kræftforskningscenter (IARC) har i 2012, baseret på undersøgelser i arbejdsmiljøet, fastslået, at der er tilstrækkelig evidens for, at asbest er kræftfremkaldende for mennesker. Asbest er årsag til kræft i lunge- og bughinde samt kræft i lunger, strube og æggestok. Desuden er der fundet positive korrelationer mellem udsættelse for asbest og kræft i hals, mave og tyk- og endetarm.

Sundhedsstyrelsen er ikke bekendt med undersøgelser af hvordan risikoen udvikler sig, når fibrene bliver våde og tørrer igen.”

Den del af spørgsmålet, der omhandler de miljømæssige risici ved udsættelse for asbestfibre, har været forelagt Miljøstyrelsen, som oplyser:

”Potentielle miljømæssige risici for dyr ved fibre af asbest fra deponier med eternitplader er ved forudsætning af, at der f.eks. forekommer udvaskning, således at asbestfibre er at finde i jord- og vandmiljøet. Asbestfibres skæbne i jordmiljøet er knyttet til fibrenes mineralske oprindelse og egenskaber. Fibrene kan i nogen grad bindes til vand- og lerpartikler, formentlig baseret på mineralernes overfladekemiske sammensætning. Fibrene er bestandige, men vil som jordens øvrige mineralske partikler langsomt forvitte som følge af påvirkninger fra processer i jorden. Asbests skæbne er blandt andet beskrevet i Miljøprojekt nr. 1221 fra 2008¹.”

Miljøstyrelsen oplyser endvidere, at ”Miljøstyrelsen har ikke lavet en vurdering af asbests påvirkning af vand- og jordlevende organismer i miljøet, og der er ikke fundet nyere undersøgelser af problemstillingen. Den velkendte bekymrende effekt ved asbest er indånding af fibre, hvilket ikke er muligt, når asbest er bundet i vandfasen eller i jorden. Desuden medfører den lange tidsperiode mellem udsættelse for asbestfibre og udvikling af en kræftfremkaldende effekt, at det kun er organismer med lange livscyklusser, der er i fare. Endeligt er beskyttelsesniveauet for mennesker baseret på beskyttelse af det enkelte individ, mens beskyttelsen af miljøet er baseret på, at der ikke må ske en uhensigtsmæssig påvirkning på populationsniveau. Her har udvikling af kræft mindre betydning end andre effekttyper, da det vil forudsætte en meget høj forekomst af kræft, før det vil påvirke populationer af vildtlevende dyr. Samlet set er der ikke noget der antyder, at asbestfibre er meget problematiske i miljøet på vand- og jordlevende organismer”.

Afslutningsvis oplyser Miljøstyrelsen, at ”der er ikke fundet bevis for, at risikoen ved asbestfibre aftager efter fibre har været våde og tørrer igen, og fibre må derfor forventes at bibeholde deres egenskaber”.

Lea Wermelin

/

Henrik Søren Larsen

¹ https://www.miljoeogressourcer.dk/file/lix/2949/978-87-7052-696-8_Milj_projekt_nr_1221_2008_.pdf